

Nr.11 ● noiembrie/decembrie 2018 ● 4 pagini
● Publicație editată de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova

Noaptea Cercetărilor Europeni

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a organizat vineri, 28 septembrie, cea de-a treia ediție a evenimentului Noaptea Cercetărilor Europeni, care s-a desfășurat simultan în mai multe orașe europene. Cu această ocazie, în Sala Coloanelor din Palatul Culturii și pe treptele din fața Palatului, au avut loc demonstrații inedite și prezentări în cadrul standurilor, realizate de muzeu alături de partenerii săi, Institutul de Antropologie Fr. I. Rainer al Academiei Române, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești și Colegiul Național N. Iorga din Vălenii de Munte.

„Știința este importantă și face parte din viitorul copiilor, care au fost atrași de numeroșii roboți, de circuite, leduri, lasere, care vor putea face parte din viitorul lor. Noi ne facem datoria să prezentăm rezultatele cercetării științifice într-o formă cât mai agreabilă. Alături de noi sunt oameni dedicați cercetării științifice, care au brevete și invenții, care au lăsat la o parte lucrările, instrumentele, mediul academic și au ieșit în fața copiilor pentru a le preda ștafeta, pentru a le asigura un viitor mai bun”, a spus Dragoș Grigorescu, cercetător științific

în cadrul Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova.

Muzeul a pus la dispoziția publicului informații privind activitățile sale științifice și

educaționale, precum investigații chimice, biologice și mineralogice, cercetare în domeniile Paleontologie-Mineralogie, Malacologie, Entomologie,

Vertebrate, Bioritm, Biocuantică și multe alte preocupări științifice. Participanții la eveniment au aflat despre metodele de conservare a plantelor

și întocmirea unui herbar, au vizionat piese reprezentative din colecția de entomologie a muzeului și din colecțiile de corali, moluște și echinoderme, preparate microscopice pe lame utilizate în cercetarea picturilor murale și a mortarelor medievale din știința conservării, au fost admirate aranjamentele florale, diversitatea de formă și culoare prin intermediul reprezentanților Grădinii Botanice, au fost prezentate machete și rezultate din lumea cercetării și industriei petroliere de către muzeograful de la Muzeul Petrolului, informații despre lumea misterioasă a astrilor oferite de Asociația Astronomică Urania, care susține cursul de astronomie pentru copii în cadrul muzeului.

Vizitatorii s-au bucurat de cele mai atractive rezultate ale cercetării științifice din domeniul precum științele naturii, robotică, fizică, astronomie, antropologie, de premii surpriză acordate la tombola evenimentului, au aflat într-un mod distractiv și interactiv ce înseamnă să fii cercetător și cât de interesantă poate fi munca de cercetare. Prof.dr. Emilia Iancu

Antropologia s-a întors acasă

Dragoș Grigorescu

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a dezvoltat, încă din vara anului 2018, o serie de dialoguri și comunicări științifice intitulată *Convorbiri Antropologice*. Această denumire este o mai veche sugestie a ilustrului antropolog român Gheorghică Geană, ca semn al readucerii antropologiei în centrul discuțiilor și preocupărilor intelectualilor, în special spre folosul celor mai tineri. Dintr-un început, împreună cu Marin Constantin am gândit această serie ca un loc de confluență și dialoguri deschise între și către oameni care, instituțional sau spiritual, aveau puncte comune cu antropologia. Așa se face că la aceste colocvii au participat profesori, cercetători, studenți, muzeografi cu diverse pregătiri, dar care au găsit conexiuni fecunde în domeniul vast al antropologiei. Ediția a treia, cu tema "Etnografie și memorie culturală" s-a desfășurat pe 3 noiembrie la

Cheia, așa cum era firesc, în casa unde a locuit marele profesor Francisc Rainer, astăzi secție distinctă care-i poartă numele a Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova.

Colocviul a reunit deopotrivă studenți, masteranzi, cercetători, profesori în învățământul superior, dar și instituții precum Universitatea din București, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, Institutul de Antropologie Francisc Rainer al Academiei Române. Dincolo de aceste conexiuni intelectuale necesare unei vieți științifice și academice, satisfacția survine și din organizarea acestei ediții acasă la Francisc Rainer. Este și prin acest detaliu un omagiu adus marelui savant, astfel putem spune că antropologia s-a întors acasă. Tematica abordată a fost la mijlocul tendințelor fundamentale ale antropologiei, pe de o parte studii din domeniul antropologiei culturale, iar pe de altă parte contribuții dinspre antropologia fizică sau medi-

cală. Am avut studii de istorie a antropologiei prin lucrarea muzeografului Marius Gheorghe despre puțin cunoscutul și adesea confundat cu fratele său Mina, Nicolae Minovici care a reușit performanțe de-a dreptul uluitoare pentru Bucureștiul de la începutul secolului XX, înființarea unui spital de urgență, a serviciului public de salvare. Un alt studiu a fost prezentat de cercetătoarea Lorena Anton despre felul în care o comunitate de as-

tăzi înțelege să-și trateze bătrânii care au deficiențe ale memoriei, cum se raportează cei mai tineri la acei bătrâni venerabili, care se confruntă însă cu tulburări de memorie. Silviu Munteanu realizează o cercetare în cadrul masteratului despre posibile tipologii care pot fi extrase de pe chipurile din fotografiile celor decedați, dintr-un cimitir prahovean vechi. Potențialul teoretic este remarcabil aici, precum și originalitatea demersului. Și

Florentina Țifescu propune o temă mereu actuală a identității olfactive a locurilor, cu aplicații de teren concrete precum Gara de Nord din București. Am prezentat numai câteva din ideile și temele dezbătute, insistând, cu titlu de încurajare, pe contribuțiile celor tineri. În ansamblu, putem conchide că antropologia românească poate spera la un viitor care să o aducă în termenii lui Th. S. Kuhn, în etapa de știință normală.

Convorbiri Antropologice - ediția a II-a

Marin Constantin

În continuarea seriei de *Convorbiri Antropologice*, inaugurată de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, la data de 24 iunie 2018, o întâlnire sub semnul aceluiași cadru colocvial a avut loc în 2 septembrie 2018, la Muzeul de Antropologie „Francisc Rainer” din Cheia. De această dată, tema discuțiilor purtate a avut drept contur „Direcțiile de cercetare antropologică în județul Prahova”, așa cum acestea sunt deja angajate, sau cum ele pot fi inițiate de acum înainte.

Manifestarea amintită a fost susținută cu participarea a trei cercetători interesați în a dezvolta practica acestei discipline în diverse localități ale județului (precum Cheia, Măneciu, Slănic, Aluniș, Berteș, etc.), și anume Lorena Anton (CS III în antropologie socială, Institutul de Cercetări al Universității din București), Valentin-Veron Toma (CS III în antropologie culturală, Institutul de Antropologie „Francisc Rainer” al Academiei Române) și Marin Constantin (CS I în antropologie culturală al Institutului Rainer și cercetător al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova).

Convorbirile au fost purtate în jurul proiectelor de cercetare (trecute sau prezente) ale participanților, între care proiectul privind „Îmbătrânirea, Memoria și Sănătatea în Comunități Locale” din județul Prahova, coordonat de Lorena Anton și Valentin-Veron Toma, împreună cu o mică echipă de studenți și masteranzi în etnologie, antropologie culturală și folclor, de la Facultatea de Litere a Universității din București).

Participanții au vizitat Muzeul de

Antropologie din Cheia, evocând personalitatea Profesorului Francisc Rainer și contribuția acestuia la dezvoltarea și instituționalizarea antropologiei românești în perioada interbelică și moștenirea sa științifică perpetuată până în zilele noastre de Institutul de Antropologie din București și de Muzeul din Cheia, amenajat la începutul anilor 2000, cu eforturile Muzeului Județean de Științele Naturii din Ploiești și ale Directorului acestuia, doamna Emilia Iancu. În expunerile lor, participanții au evaluat perspectivele de activitate antropologică pe care Muzeul din Cheia le poate deschide tinerelor generații de studenți și cercetători într-un „consorțiu” instituțional de profil reprezentat de Institutul de Antropologie din București, Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova și Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov” al Academiei Române din Iași.

Un veac de antropologie românească

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, alături de Institutul de Antropologie Francisc I. Rainer, a organizat pe data de 28 septembrie 2018 Simpozionul 100 DE ANI DE CERCETARE ANTROPOLOGICĂ ÎN ROMÂNIA, sub egida manifestărilor dedicate aniversării Centenarului Marii Uniri de la 1918. Cu acest prilej au susținut prelegeri științifice directorul Institutului Fr. I. Rainer al Academiei Române, domnul prof. univ. dr. Alexandru Ispas, cercetător științific I Cristiana Glavce, fost director al institutului și reputatul academician Constantin Bălăceanu Stolnici. Amfitrionul întregii manifestări a fost directorul Muzeului, prof. dr. Emilia Iancu. Publicul divers a putut constata, prin prelegerile lectorilor, rezultatele remarcabile ale școlii antropologice românești în cele două ramuri principale de dezvoltare, antropologia fizică și antropologia culturală. Manifestarea a urmărit, pe de o parte, sărbătorirea excelenței antropologice românești, iar pe de altă parte, prezentarea către publicul larg a fascinantei lumi a cercetării științifice. Evenimentul a fost conturat de lansarea volumului „Marele Profesor: Evocări ale personalității și operei lui Francisc Rainer în cultura românească”, editat de Marin Constantin și Dragoș Grigorescu și de vernisajul expoziției de desen

antropologic, fotografie antropologică și carte antropologică. Toate aceste manifestări au întregit sărbătorirea cercetării științifice în domeniul antropologiei, în anul Centenarului.

Dragoș Grigorescu

Tradițiile – conexiune între om și natură

În perioada 14-16 septembrie 2018, a avut loc cea de-a XXIX-a ediție a Simpozionului internațional interdisciplinar „Natura și Omul”, organizat cu consecvență în fiecare an de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova. Manifestarea din acest an a avut ca temă „Tradițiile – conexiune între om și natură” și a fost găzduită în curtea Muzeului Sării din Slănic, secție a muzeului județean, recent modernizată cu tehnologia realității virtuale și augmentate. „Am ales să venim la Slănic în acest an pentru că este o localitate foarte veche, iar aici antropologia are ce să cerceteze, având și o bogăție extraordinară de importanță, sarea. Să nu uităm că natura ne găzduiește și nu noi suntem stăpâni”, a punctat prof.dr. Emilia Iancu, antropolog și manager general al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova, invitând publicul să urmărească un film în care natura le vorbește oamenilor, aducându-le aminte că au nevoie de ea și trebuie să o protejeze.

Nelipsit de la acest simpozion în calitate de președinte de onoare, prof.univ. dr. Constantin

Bălăceanu Stolnici, membru al Academiei Române, a susținut o prelegere în care a abordat această temă complexă și inepuizabilă: „Mii și mii de ani, omul s-a considerat a fi deasupra naturii, antropocentrismul acesta a dominat cultura umană. O parte a omului face parte din natură, iar o parte a sa este însăși natură, substanță, cu procesele biochimice, fizice, proprii naturii, iar o altă parte e diferită, transcende natura și e inaccesibilă științelor exacte. Noi ca antropologi am apărut după marea revoluție spirituală începută în secolul al XVII-lea și desăvârșită la începutul secolului al XIX-lea, etichetată drept Epoca luminilor, când s-a concluzionat că omul face parte din natură, o ființă deosebită prin capacitățile sale cognitive și prin posibilitatea sa de a vibra emoțional mai mult decât oricare altă ființă. Doresc să atrag atenția asupra a două aspecte, să fim toleranți și să acceptăm toate formele de explicație, să fim modești și să nu ne închipuim că știm totul”.

Prezentă de asemenea încă de la prima ediție, la simpozion a participat și dr. Cristiana Glavce,

fost director al Institutului de Antropologie „Francisc Rainer” București, alături alți cercetători din cadrul acestei prestigioase instituții, muzeografi, profesori, oameni de știință, ale căror lucrări au fost editate în anuarul simpozionului. „Ne îndepărtăm din ce în ce mai mult de natură, dar prin toate tradițiile noastre o respectăm. Nu există nicio tradiție care să nu aibă și un fundament biologic, indiferent de domeniu”, a precizat doamna Cristiana Glavce. Cercetă-

torul antropolog Marin Constantin a vorbit despre tradiție din punct de vedere al antropologiei culturale, despre autenticitatea care ne ajută să detectăm elemente care particularizează identitatea culturală a unui grup. Adina Baci, cercetător tot în cadrul Institutului de Antropologie „Francisc I. Rainer”, a vorbit despre identitate și continuitate prin tradiții și obiceiuri populare, conform unui studiu realizat de muzeograful Mihai Botezat, de la Muzeul

„Arta Lemnului” din Câmpulung Moldovenesc. Este vorba despre un obicei de Anul Nou care se întâlnește doar în inima Bucovinei, Ceata Bumbierilor. Prezentarea lucrărilor simpozionului a fost completată cu o aplicație pe teren, fiind evidențiate obiectivele de patrimoniu din orașul Slănic, însăși clădirea în care se află Muzeul Sării fiind monument istoric de secol XVIII, cunoscut sub numele de Casa Cămărășiei.

Roxana Manolache

Muzeului Petrolului în sărbătoare

Otto Barabas -Teleajen, 110 ani de la naștere

de Roxana Manolache

În data de 13 septembrie, la Muzeul Petrolului a avut loc vernisajul expoziției „Istoria petrolului prin ochi de artist”, organizată cu prilejul împlinirii a 110 ani de la nașterea artistului Otto Barabas -Teleajen. În cadrul expoziției au fost etalate lucrări ale artistului, realizate pe baza studierii literaturii de specialitate și la fața locului, care prezintă o incursiune în istoria trecută și

prezentă a petrolului românesc, precum și documente referitoare la viața și activitatea sa.

La eveniment au participat personalități din lumea petrolului și oameni de cultură, reprezentanți ai presei, sponsori și donatori ai muzeului. „O parte dintre dumneavoastră l-ați cunoscut și ați lucrat cu artistul Otto Barabas, am avut și eu această ocazie deosebită, să colaborez cu dânsul la Muzeul de Științele Naturii, care de doi ani

are ca secție și Muzeul Petrolului. Un om care a muncit toată viața sa, în industria petrolului și apoi alături de oamenii de cultură, continuându-și munca pe care a transpus-o în grafică și pictură. L-am cunoscut și l-am apreciat pe domnul Otto Barabas pentru talentul său, dar și pentru rolul său de educator, pentru că a susținut lecții de desen și grafică pentru copii la muzeul nostru, am realizat împreună expoziții”, a precizat, în deschiderea manifestării, prof. dr. Emilia Iancu, manager, director general al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova. Au mai luat cuvântul reprezentanți ai companiilor petroliere de la Rafinăria Petrotel-Lukoil și OMV Petrom, Ion Ștefănescu și Gabriela Tănăsescu, foști directori ai Muzeului Petrolului, rămași aproape de această instituție, căreia i-au dedicat mulți ani de muncă, cu dragoste și dăruire.

Muzeul își recapătă simbolul – hecna cu cal

Momentul a fost marcat și de inaugurarea unui vechi utilaj de

extracție a petrolului, hecna cu cal, instalație folosită la săparea puțurilor de mână la sfârșitul secolului al XVIII-lea, piesă reprezentativă de patrimoniu în mărime naturală, considerată simbol al Muzeului Petrolului.

Aflată într-o stare avansată de degradare, hecna se prăbușise în curtea muzeului, unde era amplasată. De acum înainte, această instalație poate fi din nou admirată în mărime naturală, datorită unui colectiv inimos de muzeografi și de reprezentanți din lumea petrolului, care au căutat soluții pentru a-i reda locul cuvenit.

Refacerea sa a fost realizată de constructorul restaurator SC Proconstruct SRL, iar acest lucru a fost posibil prin implicarea ca sponsor a Rafinăriei Petrotel-Lu-

koil. „Suntem onorați că putem să ne aducem aportul la continuarea unei tradiții a petrolului românesc, în județul Prahova. Am mai avut donații către acest important muzeu de-a lungul timpului, iar în prezent ne bucurăm că am putut contribui la restaurarea hecnei și vom păstra această colaborare frumoasă”, a afirmat Dan Dănuțescu, membru al Consiliului de Conducere al rafinăriei Petrotel-Lukoil Ploiești.

La finalul manifestării au fost înmânate diplome donatorilor și sponsorilor care au ajutat la refacerea și îmbogățirea colecției muzeale. Evenimentul a fost totodată un omagiu adus petroliștilor, sărbătoriți în fiecare an pe 8 septembrie, de ziua nașterii protectoarei lor, Sfânta Maria.

CE VEDEM LA MUZEU?

Muzeograf Rodica Vasile Radu

Mamutul (MAMMUTHUS PRIMIGENIUS)

În sala de Antropogeneză din Muzeul Omului Ploiești, secție a Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova, poate fi admirată o vitrină care conține un mulaj de mamut, un fragment de fildeș și molar de mamut, vitrină situată în sala de Antropogeneză.

MAMMUTHUS PRIMIGENIUS – a fost răspândit în regiuni mai reci, de tundră sau stepă în a doua jumătate a Pleistocenului.

La noi în țară se găsesc resturi de mamut în număr mare, în pietrișurile și nisipurile din Câmpia Dunării și a Tisei, precum și în terasele din regiunea dealurilor a tuturor râurilor din țară.

Mamutul era un elefant înalt de până la 4 metri și avea blana deasă și lungă.

Avea o cocoșă mare în spatele gâtului. Cocoșă de pe cap stoca grăsimea, care reprezenta rezerva de hrană pentru lungile ierni ale perioadei glaciare.

Molarii aveau lame de smalț dese și înguste. Cei doi incisivi ai maxilarului superior erau lungi până la 2 metri și ușor arcuiți. Fildeșii erau probabil folosiți pentru a mătura zăpada în căutarea hranei.

FRAGMENT INCISIV MAMUT (FILDEȘ) din Valea Almașului

MĂSEA DE MAMUT – din Urleiți

Ghicitorile naturii

Muzeograf Raluca Marinescu

“Când deasupra valurilor sar,
Un monstru imens, din adâncuri,
eu par.
Am înotătoare lungi, cu ele mă joc,
Îs prietenoasă de fel, pe lângă
bărți vin pe loc.
Oamenii ce mă iubesc, să mă
cunoască au învățat,
După modelul de pe coada mea,
ce-i unicat.
Vara, pe la poli, în ape înghețate,
cu creveți mă hrănesc
Dar spre iarnă în apele calde
călătoresc,
Acolo unde palmierii peste
lagune se unduiesc.
Băieții balenă pe noi, fetele, ne
farmecă
Cântând o melodie magică
Ce pe oameni îi impresionează,
Și, dornici să ne cunoască, o
studiază.”

(BALENA CU COCOȘĂ)

“Sunt cel
mai mare
liliac
Și aș vrea
să-ți fiu
pe plac.
Să nu iei
mereu de
bun
Tot ce oa-
menii îți
spun.
Ei au năs-
cocit po-
vești,
Despre li-
lieci gro-
tești

Despre oameni-liliac
Și nu-mi sunt deloc pe plac.
Eu sunt pașnic, liniștit
În copaci ziua pitit.
Noaptea, mă ghidez după miros,
Să găsesc un fruct gustos.”

(VULPEA ZBRĂTĂTOARE)

FARMACIA VERDE Ghințura galbenă

Muzeograf Daniela Ursu

Ghințura galbenă (Gentiana lutea) o plantă declarată monument al naturii, este o specie originară din zona central și sudic montană a Europei. Această specie de gențiană este foarte căutată pentru rizomii (tulpini subterane lipsite de clorofilă, cu aspect asemănător rădăcinii) și rădăcinile sale ce conțin un glicozid amar, gențio-picrina, ce intră în compoziția mai multor preparate farmaceutice, folosite împotriva bolilor de stomac și ficat. Tot din aceste organe ale plantei se fa-

brica rachiuri, lichioruri și vinuri tonice amare, aperitive și digestive.

Numele de gentiana vine de la Gentius (sec. II î. Ch.), rege al Ardiaei, un puternic trib în Iliria – țară pe teritoriul Albaniei și Jugoslaviei de azi, care a avut capacitatea de a descoperi calitățile tonice ale acestei plante.

Gențiana galbenă este o plantă robustă, cu tulpina înaltă de până la 1 m. Florile sunt mari, de culoare galbenă, ce stau în buchete dese la subsuoara perechilor de frunze, ca niște coșulețe aflate în partea superioară a tulpinii.

100 DE CLIPÉ DINTR-O ZI MARE

Vernisaj 29 Noiembrie 2018, ora 11⁰⁰
Muzeul Județean de Științele Naturii
Prahova (Palatul Culturii, etaj 1)

Expoziție de fotografie
Constantinescu Horia Catalin

„Un clocot patriotic, efervescență vie,
Cuprinse tot Ardealul, electrizând văzduhul,
Când visul de unire, dorit cu evlavie,
Avea să prindă aripi, ștergând din veacuri plânsul.”

„Urma să se-ntregească la România – mamă
Ținutul vitregit sub talpa vrăjmașească...
La Alba se-adunau românii, fără teamă,
Unirea-n dor de suflet, pe loc să-nfăptuiască.”

(Georgeta Popescu)

